

Eduskunta, liikenne- ja viestintävaliokunta

Asia: VNS 1/2025 vp Valtioneuvoston selonteko teollisuuspolitiikasta

Suomen Satamat ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Suomen Satamat ry osallistui teollisuuspoliittisen strategian työtä tukeneen logistiikan alatyöryhmän toimintaan vuonna 2024.

Yhdistys toteaa, että **Suomen teollisuuspolitiikan tarkastelu muuttuneessa toimintaympäristössä on tärkeää ja ajankohtaista**. Keskeisenä tavoitteena tulee olla Suomen houkuttelevuuden sekä kilpailuedun ja kilpailukyvyn varmistaminen. Teollisuus- ja kauppapoliittinen toimintaympäristö on totuttua nopeammassa muutoksessa, ja myös globaalin kaupankäynnin fundamentteja joudutaan uudelleenarvioimaan.

Satamat ovat keskeisiä kumppaneita teollisuudelle, toimien tärkeinä solmukohtina teollisuuden logistiikalle. Suomessa satamien ja meriliikenteen rooli on erityisen korostunut, kun ulkomaan kaupan kuljetuksista yli 95 % kulkee meritse. Satamien toimintavarmuus ja tehokkuus ovat elintärkeitä teollisuuden kuljetusketjujen toimivuudelle.

Satamien rooli teollisuuden kumppanina ei kuitenkaan rajoitu pelkästään kuljetusten mahdollistamiseen. Satamat ovat myös merkittäviä toimijoita koko yhteiskunnan energiamurroksen tukena siirryttäessä puhtaisiin ja vähähiilisiin käyttövoimiin. Kotimaisin päätöksiin olisi mahdollista ohjata liikenteen päästökauppatuloja takaisin liikenteen käyttövoimamurroksen vauhdittamiseen (toimenpide sisältyi logistiikan alatyöryhmän suosituksiin). Merialueille kaavailtu merituulivoima vaatii satamia tuekseen tuulipuistojen perustamis-, rakentamis- ja operointivaiheessa. Merituulipuistojen mittakaava edellyttää kehittämisinvestointeja tukisatamissa, ja yleisemminkin uusien energioiden tuotanto ja energia- tai kiertotalouspohjaisten hyödykkeiden kuljetus ja varastointi voivat vaatia infrastruktuurin kehittämistä satamissa. Satamien oikea-aikaisten investointien tueksi olisi Suomen pyrittävä varmistamaan EU-rahoituksen saatavuus jatkossakin. Tarvittavien investointien mahdollistamiseksi on varmistettava lupamenettelyjen sujuvuus myös satamissa (VNP sivu 31). Satamat ovat ihanteellisia kumppaneita myös kiertotaloudessa, mutta lainsäädännölliset epäselvyydet vaikeuttavat kierrätysmateriaalien kuljetusten markkinoiden toimintaa.

Yksityiskohtaisina kommentteina periaatepäätökseen Suomen Satamat ry. tuo esille seuraavaa:

- s. 37 Monimuotoisuustiekartat: Satamatoimialalle ollaan parhaillaan laatimassa luonnon monimuotoisuustiekarttaa, työ valmistuu syyskuussa 2025.
- s. 38 Teollisuuden tarpeita palveleva energainfrastruktuuri: Satamien sähköjärjestelmiä kehitetään lähivuosina. Tärkeimpänä vauhdittavana tekijänä on vuoteen 2030 tähtäävät maasähköinvestoinnit, mutta pidemmällä aikavälillä suuren kapasiteetin sähköverkkoa ja sähkönsyöttöä voidaan tarvita myös hybridi- tai

kokonaan sähköisten alusten lataamiseen. Satama-alueiden sähköverkkojen kapasiteetti ja tulevaisuuden tarpeet on huomioitava yhteiskunnan energiainfrastruktuurin tarkasteluissa.

Yleiskommenttina Suomen Satamat ry. toteaa, että **osana VNp:n käsittelyä tulisi linjata logistiikan alatyöryhmän suositusten toimeenpanosta** ja seurannasta. Suositukset vaativat poikkihallinnollista yhteistyötä eri ministeriöiden kesken.

Logistiikan alatyöryhmän toimenpidesuosituks:

1. Itämeren merenkulun häiriöttömyyden varmistaminen ja vaihtoehtoisten ulkomaankaupan kuljetusreittien kehittäminen.
2. Riittävän jäänmurtokapasiteetin ja jäävahvistetun aluskaluston varmistaminen.
3. Väyläverkon investointiohjelmaan sitoutuminen ja korjausvelan lyhentäminen.
4. Liikenneinfran rahoituksen painopisteen suuntaaminen perusväylänpitoon sekä teollisuuden kannalta tärkeisiin kuljetusreitteihin.
5. Rautatieliikenteen kilpailua edistävien toimenpiteiden toteuttaminen.
6. Liikenteen verotuksen ja rahoituksen uudistamisen yhteydessä varmistetaan, että yrityksille kohdistuvat verot ja maksut pidetään kilpailukykyisinä.
7. Suomen logististen erityisolosuhteiden huomioiminen EU- ja kansainvälisessä päätöksenteossa.
8. Maantieliikenteen käyttövoimamurroksen nopeuttaminen lataus- ja jakeluinfraa kehittämällä.
9. Liikenteen päästökauppatulojen kohdentaminen ensisijaisesti liikenteen käyttövoimamurroksen nopeuttamiseen.
10. Vaihtoehtoisten polttoaineiden saatavuuden parantaminen.

Piia Karjalainen

toimitusjohtaja

Suomen Satamat ry.